

1. Miksi järjestöt ovat asiassa aloitteellisia?

Luonnonvarakeskuksen (LUKE) julkaiseman suden kanta-arvion mukaan Suomessa havaittujen laumojen kokonaismäärä oli maaliskuussa 2020 arviolta noin 25 % suurempi kuin maaliskuussa 2019. Susikanta on ollut kasvusuuntainen vuodesta 2017 lähtien. (Lähde: Luken tiedote 6.6.2020)

Määrä kuvaa siis susien määrää maaliskuussa, jolloin kanta on pienimmillään. Ruotsissa susien määrä ilmoitetaan loppuvuoden kantana, jolloin määrä on suurempi.

Kanta-arvion mukaan susimäärä on kasvanut, mikä vaikeuttaa syksyn 2020 jahtikautta. Samaan aikaan Luken pantasusipalvelu on ajettu alas eli tietoja GPS-pannoitettujen susien liikkumisesta ei ole tarjolla, mikä aiheuttaa uhkaa koirien käytölle metsästyksessä. Tämä merkitsee väistämättä vahinkoja sekä koirille että muille kotieläimille, mitä halutaan ehdottomasti välttää. Vahinkojen välttämiseksi koirametsästys estyy monilla alueilla Suomessa.

Metsästyksen vaikuttava susitilanne on vaikeutumassa monen tekijän yhteisvaikutuksesta, minkä vuoksi järjestöt katsovat, että suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista on vaadittava kansalaisaloitteella.

Susikanta on nyt myös Luken mukaan ylittänyt neljänneksellä Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa määritellyn pienimmän elinvoimaisen kannan tason eli 25 laumaa tai lisääntyvää paria.

<https://www.luke.fi/uutinen/suden-kanta-arvio-2020-susilaumojen-maara-kasvoi/>

2. Eikö susien aiheuttamilta ongelmilta voida välttyä, jos suojaudutaan riittävästi?

Kansalaisaloitteen tarkoitus on turvata maaseudulla asuminen, ihmisten ja kotieläinten turvallisuus ja elinkeinon harjoittaminen. Susialueiden asukkaiden kokema pelko ja uhka tulee ottaa vakavasti. Susien aiheuttamaa uhkaa ei voida täysin eikä riittävästi torjua aidoilla, koulukyydeillä tai muilla vastaavilla suojausjärjestelyillä. Tarvitaan lisäksi suojaustoimien rinnalle myös muita työkaluja, kuten kannanhoidollinen sudenmetsästys.

Kansalaisaloitteessa halutaan tuoda esiin myös huoli koirilla tapahtuvan metsästyksen vähenemisestä, mikä vaikuttaa kokonaisuudessaan hirvenmetsästyksen. Tästä voi aiheutua ongelmia metsätaloudelle ja liikenneturvallisuudelle.

Koiriin kohdistuvat susien hyökkäykset ja koirien menetykset ovat paikallisella tasolla susikannan siedon kannalta yksi suurimmista ongelmista. Metsästyksen yhteydessä vahinkoja kohdistuu pääosin ajokoiriin ja hirvikoiriin, mutta sudet ovat vahingoittaneet ja vienee koiria myös pihoilta.

Metsässä koira saattaa houkutella sudet paikalle haukunnallaan, ja joutua tapetuksi joko suden riistana tai kilpailijana. Koiran menetyksen pelko on joillakin susialueilla jopa johtanut niiden perinteisen metsästyskäytön loppumiseen lähes kokonaan. Susien aiheuttamien kotieläinvahinkojen korvauksista huomattava osa käytetään juuri koiravahinkoihin (kotieläinvahingot noin 160 000 euroa ja maatalousvahingot 90 000 euroa vuonna 2018). Koirien suojaamiseksi metsästystilanteessa ei sen sijaan ole vielä onnistuttu kehittämään luotettavasti ja tehokkaasti toimivaa menetelmää.

Ministeriön tilastojen mukaan 2019 menetettiin 49 koiraa, korvausarvoltaan 165 000 e.

Suurpetojen aiheuttamat koiravahingot herättävät paljon tunteita, sillä koiran merkitys omistajalleen on suuri. Koira voi olla paitsi arvokas ja palkittu metsästyskaveri, myös monen ihmisen paras ystävä, jota raha ei korvaa.

Susien aiheuttamat koiravahingot:

2010	23	51 723 e
2011	27	70 504 e
2012	48	139 737 e
2013	24	79 068 e
2014	34	110 480 e
2015	50	128 429 e
2016	45	146 315 e
2017	50	156 457 e
2018	34	89 173 e
2019	49	165 201 e
2020	5	34 650 e (tilanne 13.5.2020)

3. Mitä kannanhoidollinen metsästys tarkoittaa?

Metsästäjäliitto ja metsästyskoirajärjestöt tukevat ja edistää objektiivista ja tieteellistä suurpetojen kannanhoitoa. Pidämme kestäväää ja laillista metsästystä oleellisena osana karhun, ilveksen ja suden kannanhoitoa.

Tärkeimmät kansalaisaloitteen tavoitteet ovat kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen uudelleen, luotettava kanta-arvio, susikannan genetiikan ja lajipuhtauden tuntemus ja uusien menetelmien käyttöönoton turvaaminen, nopea ja tehokas reagointi häirikkösusiin sekä maamme perinteisen koirametsästyskulttuurin turvaaminen.

Suurpetojen metsästys perustuu kannanhoitosuunnitelmiin. Hoitosuunnitelmien tarkoitus on turvata suurpetokantojen säilyminen elinvoimaisina ja ihmisarkoina.

4. Miten susiin ja susikannan arviointiin liittyviä ongelmia voisi parantaa?

Luonnonvarakeskuksenuuteen tekniikkaan perustuvan DNA-pohjainen tunnistusmenetelmä on saatava vuoden aikana käyttöön. Vastaava on käytössä Ruotsissa ja Norjassa. Sillä voidaan luotettavasti tunnistaa eri susiyksilöt ja niiden kokonaismäärä reviirillä. Sillä voidaan myös aiempaa paremmin ja nopeammin tunnistaa susihybridit eli koirasudet. Koirasusiksi määritellään asetuksessa suden ja koiran risteymät neljässä ensimmäisessä sukupolvessa.

Uuteen tekniikkaan pohjautuva laitteisto tunnistaa koirasudet neljä sukupolvea taaksepäin.

Koirasusi on ollut Suomessa haitallinen vieraslaji ja sen maahantuonti on ollut kiellettyä jo vuoden 2016 alusta. Toukokuussa 2019 annetulla asetuksella kiellettiin myös koirasusien kasvattaminen. Koirasusia ei saa myydä, ostaa tai muutenkaan pitää hallussa, eikä päästää vapaaksi ympäristöön.

Metsästäjiä ja muita luonnossa liikkujia tulee kouluttaa ja kannustaa DNA-näytteiden keräämiseen, jotta susikannan suuruus tila voidaan kartoittaa aiempaa paremmin. Suden kanta-arviossa tulee aiempaa paremmin toteutua läpinäkyvyys yksittäisestä havainnosta kanta-arvioon saakka ja viestintää kehittämällä saada aikaan parempi ymmärrettävyys kanta-arviolle ja siinä käytetyille menetelmille.

Susien GPS-pannoitukset tulee aloittaa mahdollisimman pian uudelleen ja pantatekniikkaa kehittää entistä paremmin metsästyskoirien suojaamista palvelevaksi.

5. Mitä tarkoittaa valittaminen susien poikkeusluvista?

Viranomaispäätöksistä on oikeus valittaa. Ongelmaksi on koettu, että sudelle myönnetty poikkeuslupa ehtii jo vanheta ennen kuin valitus on käsitelty. Näin pyyntiin ei käytännössä lainkaan päästä, vaikka lupa on myönnetty. Poikkeusluvasta valitettaessa valitus tulee käsitellä lain velvoittamana nopeasti. Mikäli lupa jää valituksen jälkeen voimaan, luvan on oltava käytettävissä metsästyksellisesti riittävän pitkään. Esimerkiksi hiljattain tehdyistä valkoposkihanhiiden poistoluvista on tehty valitus P-Karjalassa.

6. Uhkaa ja vaaraa aiheuttavat sudet – viranomaisten toimivastuiden ja käytänteiden yhtenäistäminen

Susikannan hoitosuunnitelmassa määritellyt viranomaisten ohjeet uhkaa ja vaaraa aiheuttavien susien osalta tulee jalkauttaa kentälle yhtenäisenä mahdollisimman nopeasti. Esimerkiksi Itä- ja Länsi-Suomen osalta näissä käytänteissä on edelleen eroavaisuuksia. Laki tulee velvoittaa viranomaiset toimimaan suunnitelman mukaan. Uhkaa, vaaraa tai vakavaa vaaraa aiheuttavissa tapauksissa tulee ottaa yhteyttä poliisiin.

https://www.poliisi.fi/turvallisuus_ja_valvonta/jarjestys/suurpetoasiat

7. Mikä korkeimman hallinto-oikeuden taannoisessa poikkeuslupapäätöksessä oli vanhentunut?

Yhtenä tärkeänä perusteena kannanhoidolliselle sudenmetsästykselle on väitetyn laittoman tappamisen vähentäminen. Tutkimusten mukaan Euroopassa ja etenkin Pohjoismaissa suurpetojen väitetty laiton tappaminen on suurelta osin maaseudun protesti kohtuuttomiksi koettuja suojelupyrkimyksiä vastaan, joita pidetään uhkana asukkaiden perinteisille oikeuksille ja maaseudun elämänlaadulle. Tätä näkemystä on laajasti tuettu nopeasti kasvavassa yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa ja kirjallisuudessa.

Tieteellisiin tutkimuksiin perustuen on esitetty, että tehokas keino susien väitettyä laitonta tappamista vastaan olisi lisätä laillista metsästystä (Kaltenborn ja Brainerd, 2016) ja luoda sudesta arvokas saaliseläin perinteisellä tavalla toteutetussa metsästyksessä (Pohja-Mykrä, 2017). Johanna Suutarinen osoitti myös tuoreessa väitöskirjassaan (2019), että Suomessa korkeampi poikkeuslupien määrä vähensi susien laitonta tappamista. Ruotsalaiset tutkijat (Liberg et al. 2020) ovat aivan äskettäin myös nyt vahvistaneet saman ilmiön.

Lyhyessä ajassa (2015-2020) on siis esitetty vakuuttava, vertaisarvioitu tieteellinen näyttö siitä, että laillinen suden metsästys vähentää laitonta tappamista. Suomen ja EU:n oikeusjärjestelmät eivät kuitenkaan ole pysyneet tämän nopeasti kertyneen tieteellisen näytön perässä. EU-tuomioistuimen ratkaisuehdotus ja tuore korkeimman hallinto-oikeuden päätös edellyttävät, että tieteellistä näyttöä tarvitaan: Tätä tutkimusnäyttöä on nyt saatavilla. Maaliskuussa 2020 saatu korkeimman hallinto-oikeuden kielteinen päätös pohjautui siten osittain vanhentuneisiin ja puutteellisiin tietoihin.

Sudesta pitäisi saada arvostettu riistaeläin. Tuoreen tutkimuksen (Life+) mukaan kansalaiset antavat laittomalle tappamiselle antama tuki on viimeisimmän kyselyn mukaan aiempaa yleisempää, koska ongelmat kärjistyvät ja pelko lisääntyy monien suomalaisten keskuudessa. Tällainen kehityssuunta on luonnollisesti hyvin huolestuttavaa.

<https://susilife.fi/fi/ajankohtaista/248>

7. Voidaanko kannanhoidollinen metsästys aloittaa? Onko se realistinen odotus?

Luonnonvarakeskuksen (Luke) 16. kesäkuuta julkaiseman suden kanta-arvion mukaan susilaumojen määrä on kasvanut neljänneksellä vuoden aikana. Susikannan kehitys antanee pontta kannanhoidollisen metsästyksen valmisteluun. Luken arvio 30 laumasta ylittää nyt selkeästi kannanhoitosuunnitelmassa määritetyn pienimmän elinvoimaisen kannan tason, joksi on määritelty 25 laumaa tai lisääntyvää paria.

Maa- ja metsätalousministeriön Suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelu ja määrittely -hankkeessa selvitetään parhaillaan suden kannanhoidollisen metsästyksen edellytyksiä ja tavoitteita.

– Muiden suurpetojen, kuten karhun ja ilveksen, kohdalla metsästys on tärkeä osa suunnitelmallista kannanhoitoa. Suden kannanhoidollisen metsästyksen edellytykset selvitetään nyt perusteellisesti laajapohjaisessa työssä. Metsästys on osa suden tuoretta kannanhoitosuunnitelmaa ja tavoite on, että se toteutuu, toteaa maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä.

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/suden-kannanhoidollisen-metsastyksen-selvitykseen-tyoryhmat>

Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ennakkoratkaisun suden kannanhoidolliseen metsästyksen. Ennakkoratkaisun mukaan suden kannanhoidollinen metsästys on luontodirektiivin puitteissa mahdollista, mutta se edellyttää entistä tarkempia perusteluja ja sitoutumista susikannan suotuisan tason suojeluun.

8. Asiaa koskeva kansalaisaloite ei mennyt läpi vuonna 2018, miksi nyt yritetään uudelleen?

Susikanta on kasvanut ja ongelmat ja uhat ovat sen takia kasvaneet. Susitilanne on vaikeutunut vuosi vuodelta ja vaikuttaa niin susialueella asuvien kansalaisten turvallisuuden tunteeseen, maatalouden kotieläinten pitoon ja metsästyskoirien käyttöön. Kansalaisilta on saatu paljon palautetta susiin liittyen. Aloitetta tukevat useat järjestöt ja yksittäiset henkilöt.

9. Mihin susihavainnoista tulee ilmoittaa?

Yöllisistä pihavierailuista ja luonnossa tapahtuvista havainnoista ilmoitetaan paikallisen riistanhoitoyhdistyksen petoyhdyshenkilölle, joka käy mahdollisuuksien mukaan tarkastamassa havainnon ja kirjaa sen suurpetohavaintojärjestelmä Tassuun. Petoyhdyshenkilöiden yhteystiedot löydät täältä: <https://riista.fi/riistahallinto/yhteystiedot/yhteystietohaku/#org=RHY&type>

Hätäkeskukseen (112) soimitaan, jos susi käyttäytyy poikkeavasti, eli käyttäytyy pelottomasti tai uhkaavasti tai on aiheuttanut vahinkoja. Eli jos susi tulee rakennetulle piha-alueelle esimerkiksi päiväsaikaan, eikä osoita ihmisarkuutta.

10. Mitä lakia kansalaisaloitteessa halutaan muuttaa?

Kansalaisaloite on aloite lainsäädännön valmistelun aloittamiseksi. Esitetyt kysymykset vaikuttavat todennäköisesti moniin erilaisiin lakeihin (metsästys, luonnonvarakeskus, vieraslajit jne.) Kyse on laajemmasta lainsäädäntöpaketistä, joka vaikuttaa useisiin lakeihin.

13. Haluan allekirjoittaa kansalaisaloitteen. Mitä teen?

Aloitteen voi allekirjoittaa osoitteessa kansalaisaloite.fi (<https://www.kansalaisaloite.fi/sv/initiativ/7047>)
Aloitteen allekirjoittamista varten tulee ensin tunnistautua sivuille. Tunnistautumisen jälkeen voi kannatusilmoituksen täyttää sähköisesti.

Voit myös tukea aloitetta tulostamalla lomakkeen paperimuodossa sivuilta. Lomake tulee täyttää isoilla kirjaimilla ja se pitää allekirjoittaa. Paperilomake lähetetään Suomen Metsästäjäliittoon, osoitteeseen: Suomen Metsästäjäliitto, PL 91, 11101 Riihimäki.

14. Mistä löytyy lisää tietoa?

kansalaisaloite.fi: Suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen ja susivahinkojen estäminen
<https://www.kansalaisaloite.fi/sv/initiativ/7047>

Maa- ja metsätalousministeriön tiedote 23.1.2020: Suden kannanhoidollisen metsästyksen selvitykseen työryhmät
[https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/suden-kannanhoidollisen-metsastyksen-selvitykseen-tyoryhmat?
languageId=fi_FI](https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/suden-kannanhoidollisen-metsastyksen-selvitykseen-tyoryhmat?languageId=fi_FI)

Maa- ja metsätalousministeriön tiedote 19.3.2020: KHO:n ratkaisut linjaavat suden metsästystä koskevaa päätös- ja valmistelutyötä
[https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/kho-n-ratkaisut-linjaavat-suden-metsastysta-koskevaa-paatos-ja-
valmistelutyota?languageId=fi_FI](https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/kho-n-ratkaisut-linjaavat-suden-metsastysta-koskevaa-paatos-ja-valmistelutyota?languageId=fi_FI)

Suomen susikannan hoitosuunnitelma:
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161865>

Suurpedot.fi, suojelu ja metsästys
<http://www.suurpedot.fi/suojelu-ja-metsastys.html>

Vieraslajit.fi, koirasusi
<https://vieraslajit.fi/lajit/MX.5014936/show>

Metsästäjäliitto, susi-sivut:
<https://metsastajaliitto.fi/metsastajaliitto/vahva-vaikuttaja/susi>